

Partneriaeth
Bioamrywiaeth Cymru
Wales **Biodiversity**
Partnership

DILYNWCH ni ar TWITTER

[Gwefan](#)

*Annwyl aelod o Bartneriaeth Bioamrywiaeth Cymru,
croeso i newyddlen mis Awst 2018*

Y Newyddion Diweddaraf

Arolwg Tylluan Frech BTO

Hoffech chi fonitro sut mae poblogaethau'r Dylluan Frech yn dod ymlaen yng Nghymru fel rhan o arolwg ar draws Prydain? Er eu bod nhw'n gyffredin, ychydig iawn o wybodaeth sydd yna am boblogaethau'r Dylluan Frech ym Mhrydain a bydd yr arolygon yn datgelu newidiadau yn eu manau preswyllo a'u poblogaethau yn ogystal â chysylltiadau mewn cynefinoedd a phatrymau daearyddol.

Bydd y cyfnod arolwg cyntaf rhwng 15 Awst ac 15 Hydref 2018 ac mae arolygon pellach wedi eu cynllunio ar gyfer 2019. Bydd yr arolygon yn ategu arolygon cenedlaethol cynharach. Mae manylion pellach ar gael o'r [BTO](#).

Testun wedi'i addasu o ffynhonnell BTO.

Llun © Alun Williams

Ymgynghoriad - Brexit a'n tir: Diogelu dyfodol ffermio yng Nghymru

Mae Llywodraeth Cymru wedi lansio ymgynghoriad ar Raglen Reoli Tir newydd i gefnogi ffermwyr Cymru ar ôl Brexit, yn lle'r Polisi Amaethyddol Cyffredin (CAP).

Mae papur Brexit Llywodraeth Cymru, '[Brexit a'n Tir](#)', yn cynnig dau gynllun newydd eang a hyblyg i ddisodli Cynllun y Taliad Sylfaenol, Glastir a rhannau eraill o'r Rhaglen Datblygu Gwledig.

Mae'r rhaglen yn cynnig y ddau gynllun canlynol:

- Y Cynllun Cadernid Economaidd - yn buddsoddi'n benodol i helpu rheolwyr tir a'u cadwyni cyflenwi. Byddwn yn buddsoddi ym musnesau rheolwyr tir i'w gwneud yn fwy cystadleuol, yn gadarnach ac yn fwy cynhyrchiol ar gyfer cynhyrchu bwyd o ansawdd uchel.
- Y Cynllun Nwyddau Cyhoeddus - yn cynnig ffrwd incwm newydd i reolwyr tir am defnyddio'r tir i ddarparu nwyddau cyhoeddus. Bydd yn eu helpu i fynd i'r afael â heriau fel hinsawdd sy'n newid, colli cynefinoedd ac ansawdd aer a dŵr gwael.

Dolen yr ymgynghoriad: https://beta.llyw.cymru/cymorth-i-ffermwyr-cymru-ar-ol-brexit?_ga=2.83734678.1038559786.1531755955-31676511.1491908874

Daw'r ymgynghoriad i ben ar ddydd Mawrth, **30 Hydref**

Nodiau: EnvironetCymru [Gweminar: Ymgynghoriad Brexit a'n Tir: Diogelu Dyfodol Ffermio yng Nghymru](#)

Dyddiad: 5 Medi 2018, 2pm

Cyfeiriad strategol CNC ar gyfer bioamrywiaeth hyd at 2022

A Natur hanfodol: Gwneud y cysylltiadau rhwng bioamrywiaeth, y bobl a'r lleoedd yng Nghymru.

Natur hanfodol yw ein Cyfeiriad Strategol ar gyfer Bioamrywiaeth hyd at 2022. Mae'n ddatganiad o'n blaenoriaethau, o'r cyfeiriad yr ydym yn teithio tuag ato ac o'n dulliau o weithio.

Mae gan fioamrywiaeth a gwynwch ecosystemol rôl hanfodol mewn Rheolaeth Gynaliadwy o Adnoddau Naturiol. Mae Natur hanfodol yn sefydlu fframwaith lefel uchel ar gyfer camau gweithredu ar fioamrywiaeth yn unol â Chynllun Gweithredu Adfer Natur Cymru. Drwy gyfres o amcanion ac ymrwymadau lefel uchel, mae'n dangos sut y byddwn, drwy weithio gydag eraill, yn cyflawni'r dyletswyddau i gryfhau ecosystemau a bioamrywiaeth.

Dolen: [A Natur hanfodol](#)

Lansio platform datganiadau ardal

Bydd Datganiadau Ardal yn gymorth i ni gydlynu ein gwaith gydag eraill, i wella gwynwch ein hecosystemau, ac i wella'r buddion y maent yn eu cynnig.

Byddent hefyd yn cydgasglu data, gwybodaeth, a dulliau o ymgysylltu ag eraill er mwyn gwella ein dealltwriaeth o gyflwr a thueddiadau adnoddau naturiol yn yr ardal, y buddion a gynigir ganddynt, a'r straen sydd arnynt

Dolen: <https://naturalresources.wales/about-us/area-statements/?lang=cy>

Diben a rôl Ystâd Goetir - CNC adroddiad

Yn gynharach fe adroddom ni ar strategaeth 'Coetiroedd i Gymru' Llywodraeth Cymru. I gefnogi darpariaeth y strategaeth, mae CNC wedi cyhoeddi adroddiad ar bwrpas a rôl Ystâd Coetir Llywodraeth Cymru dros y 25 mlynedd nesaf.

Mae CNC yn rheoli Ystâd Coetir Llywodraeth Cymru sy'n cynrychioli tua 40% o gyfanswm Adnodd Coetir Cymru, gan gynnwys ardal o 126,000 hectar.

Dolen: [Diben a rôl Ystâd Goetir https://naturalresources.wales/guidance-and-advice/business-sectors/forestry/welsh-government-woodland-estate/our-vision-for-the-welsh-government-woodland-estate/?lang=cy](https://naturalresources.wales/guidance-and-advice/business-sectors/forestry/welsh-government-woodland-estate/our-vision-for-the-welsh-government-woodland-estate/?lang=cy)

Clymog Japan: cyngor ar gyfer grwpiau cymunedol a gwirfoddol

Mae Llywodraeth Cymru wedi cynhyrchu taflen wybodaeth yn rhoi cyngor i grwpiau cymunedol a gwirfoddol am Glymog Japan

Dolen: <https://beta.llyw.cymru/clymog-japan-cyngor-ar-gyfer-grwpiau-cymunedol-gwirfoddol>

Ymgynghoriad ar ddrafft Cynllun Morol Cenedlaethol Cymru

Yn Rhagfyr 2017, lansiodd Llywodraeth Cymru ymgynghoriad 16 wythnos ar ddrafft Cynllun Morol Cenedlaethol Cymru ynghyd â nifer o ddogfennau ategol yn cynnwys; trosolwg o'r 'Cynllun,' Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd, Asesiad Cynaliadwyedd ac Adolygiad o bolisi carthu agregau morol dros dro. Derbyniwyd 86 ymateb i'r ymgynghoriad ac mae Llywodraeth Cymru bellach wedi cyhoeddi [crynodedb](#) o'r rhain.

Cynhadledd Partneriaeth Bioamrywiaeth Cymru 19 - 20 Medi 2018

Mae PBC wrth eu bodd gyda'r ymateb i'r gynhadledd sydd bellach yn llawn. Mae PBC yn edrych ymlaen at

groesawu cynrychiolwyr a chyfranwyr i'r digwyddiad yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd.

Mae hi'n dal yn bosibl cofrestru i ymuno â'n rhestr aros – byddwn yn cysylltu â chi os daw lle ar gael

(os gwelwch yn dda nodwch nad oes dim sicrwydd y daw llefydd ar gael).

Gwybodaeth pellach [yma](#).

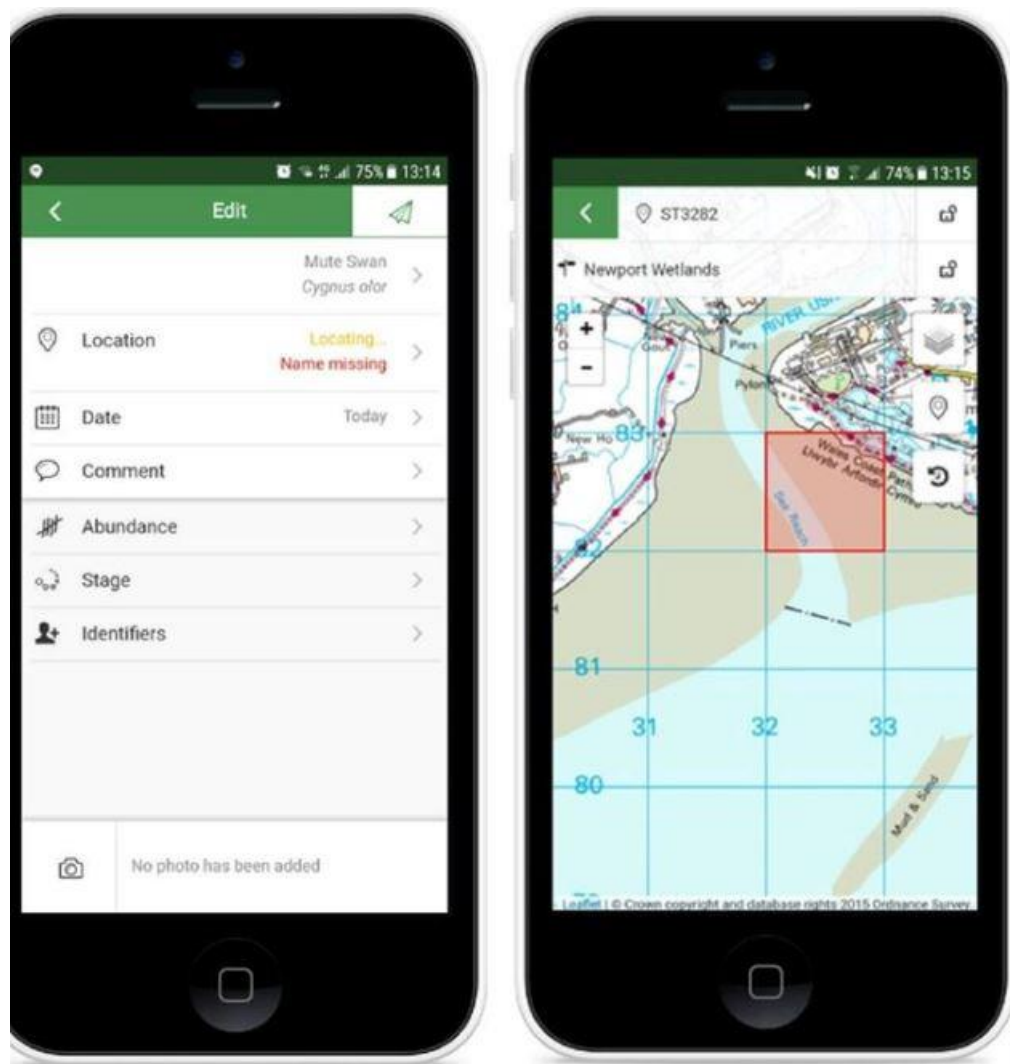

▲ The Celtic rainforest in Wales. Photograph: Philip Formby

Hwb i'r Goedwig Law Geltaidd yng Nghymru

Mae'r coetir tymherus, llaith yn ucheldir canolbarth, gorllewin a gogledd Cymru yn rhan o'r goedwig law Geltaidd ac yn drysor yn nhirwedd a bioamrywiaeth Cymru. Ymhlith y rhywogaethau pwysicaf yn y dirwedd hynafol hon ceir cennau prin, ystumod pedol lleiaf, pathewod, tingochion a gwybedogion brith, gyda derw mes digoes, bedw llwyd, ynn a chyll i'w gweld yn fwyaf amlwg yn y coetiroedd. Mae'r bygythiadau'n cynnwys rhywogaethau go miliwn i adfer rhannau o'r goedwig law Geltaidd yng nghanolbarth gwlad Cymru wedi'i lansio gydag arian gan lywodraeth Cymru a'r UE. Bydd pedair ardal o'r goedwig law Geltaidd yng nghanolbarth Cymru yn ganolbwynt i'r prosiect cynnwys Cwm Einion, Cwm Doethie a Chwm Elan. Mae'r prosiect yn cynnwys cael gwared â rhywogaethau ymledol, rheoli coetiroedd yn well, gan gynnwys systemau pori a datblygu twristiaeth a chyfleoedd i ddenu ymwelwyr. Bydd y prosiect yn cael ei arwain gan Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri, ynghyd ag RSPB Cymru a Genedlaethol.

Llun © Philip Formby

Ap cofnodion bioamrywiaeth Canolfannau Cofnodion Amgylcheddol Lleol Cymru

Mae [Ap LERC Cymru](#) yn eich galluogi i gymryd rhan mewn cofnodi biolegol a chymryd eich profiad cofnodi ar-lein i'r maes gyda ffôn clyfar neu dabled. Cyfrannwch y rhywogaethau rydych chi'n ei weld gyda chyfesurynnau GPS, disgrifiadau a gwybodaeth arall, gan ddarparu gwyddonwyr gyda gwybodaeth bioamrywiaeth bwysig a newydd sydd yn cyfrannu at gadwraeth natur, cynllunio, ymchwil ac addysg.

Testun a delwedd o [LERC Wales](#)

Diweddariad Polisi

Y Camau Nesaf at Adfer Natur

Mae Grŵp Gweithredu'r Cynllun Adfer Natur (NRAP) wedi ei sefydlu i lywio a gyrru trosglwyddiad a

gweithrediad yr [NRAP](#) ar lefel leol a chenedlaethol. Cyfarfu'r grŵp am y tro cyntaf ar 3 Awst. Ffocws y cyfarfod cyntaf oedd cadarnhau rôl y grŵp a phennu ei flaenoriaethau cychwynnol. Mae gan y grŵp aelodaeth eang o Lywodraeth Cymru, Cyfoeth Naturiol Cymru, cyrff anllywodraethol a mudiadau eraill o'r sectorau cyhoeddus a phreifat.

Caiff grwpiau gorchwyl a gorffen arbenigol eu comisiynu gan Grŵp Gweithredu'r Cynllun Adfer Natur (NRAP) i symud tasgau penodol yn eu blaen. Cytunwyd ar y grwpiau gorchwyl a gorffen arbenigol cychwynnol a byddant yn canolbwyntio ar:

- Defnydd tir i'r dyfodol
- Adolygu a diweddarau Rhan II yr NRAP
- Rhywogaethau estron goresgynnol (Rhywogaethau Estron Goresgynnol (mae hwn yn grŵp sy'n bodoli eisoes gydag angen parhaus oherwydd strategaethau a sbardunau penodol INNS ac, o'r herwydd, bydd yn parhau fel gweithgor)
- Meini prawf rhestr Adran 7 (grŵp sy'n bodoli eisoes)
- Canllawiau Adran 6
- Rhaglen BEERN
- Gwaith adfer a chyd-nerthu
- Cynllunio a bioamrywiaeth
- Cynhadledd WBP

Bydd y Grŵp Gweithredu'n casglu adborth oddi wrth y grwpiau hyn ac yn cyflwyno argymhellion i Weinidogion Llywodraeth Cymru a CNC, yn enwedig ar Ddatganiadau Ardal, Adran 7 o Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru) a tharged CBD o atal colli bioamrywiaeth erbyn 2020.

Cyfarfu grŵp gweithredu NRAP ddiwethaf ar Ebrill 18fed 2018

Deddfwriaethau a strategaethau allweddol

Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016

I gael rhagor o fanylion am Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru) a rhestr o ddogfennau ategol cliciwch [yma](#).

Lluniwyd y [Canllaw](#) hwn gan Lywodraeth Cymru i gynorthwyo a chefnogi awdurdodau cyhoeddus i gydymffurfio â dyletswydd Bioamrywiaeth a Chydnerthedd Ecosystemau (dyletswydd A6) wrth gyflawni swyddogaethau mewn perthynas â Chymru, a gyflwynwyd gan Adran 6 o dan Ran 1 o Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru)2016.

Y Polisi ar Adnoddau Naturiol yw'r ail elfen statudol sy'n deillio o Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru)

Mae'r Polisi hwnnw'n hoelio sylw ar reoli adnoddau naturiol Cymru mewn modd cynaliadwy, er mwyn sicrhau eu bod yn gwneud y cyfraniad mwyaf posibl at gyflawni'r nodau yn [Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol](#). Mae'r polisi'n amlinellu tair Blaenoriaeth Genedlaethol:

- Cynnig atebion sy'n seiliedig ar natur,
- Cynhyrchu mwy o ynni adnewyddadwy a defnyddio adnoddau'n fwy effeithlon,
- Gweithredu mewn ffordd sy'n seiliedig ar leoedd.

Y camau nesaf

Y Polisi ar Adnoddau Naturiol sy'n pennu'r cyd-destun ar gyfer Datganiadau Ardal, a fydd yn cael eu paratoi gan Cyfoeth Naturiol Cymru, gan sicrhau bod gwasanaethau'n cael eu darparu'n lleol ar sail y blaenoriaethau cenedlaethol ar gyfer rheoli adnoddau naturiol yn gynaliadwy.

[Datganiadau Ardal – Cyfoeth Naturiol Cymru \(CNC\) Holiadur i Randdeiliaid](#)

Mae CNC wedi llunio arolwg ar-lein er mwyn deall yn well y ffyrdd yr hoffech inni eu defnyddio i'ch hysbysu ynghylch yr hyn sy'n digwydd yn y broses Datganiadau Ardal. Mae CNC yn defnyddio'r wybodaeth i gynllunio a thargedu eu cyfathrebu a'n hymgysylltu o safbwynt Datganiadau Ardal.

Adroddiad o Gyflwr Adnoddau Naturiol (SoNaRR) 2016

Mae'r [adroddiad](#) ar gael yn awr i'w lawrlwytho. Mae'r adroddiad yn datgan cyflwr cyfoeth naturiol Cymru.

Mae'r adroddiad yn amlinellu sefyllfa adnoddau naturiol Cymru. Mae'n asesu i ba raddau y mae adnoddau naturiol yng Nghymru yn cael eu rheoli'n gynaliadwy, ac yn argymhell ffordd ragweithiol o greu cydnerthedd. Ac – am y tro cyntaf – mae'r adroddiad yn creu'r cysylltiad rhwng cydnerthedd adnoddau naturiol Cymru a lles pobl Cymru.

Mae arnom eisiau clywed gennych os oes gennych dystiolaeth am sefyllfa adnoddau naturiol yng Nghymru, cydnerthedd ecosystemau, neu eu cyfraniad at les. Mae arnom hefyd eisiau clywed eich syniadau am sut i wella ein prosesau asesu ac adrodd, a allai ein cynorthwyo i ddatblygu Adroddiadau ar Sefyllfa Adnoddau Naturiol yn y dyfodol. Hefyd maen nhw eisiau clywed eich syniadau chi ar gyfer sut i wella ein proses asesu ac adrodd yn ôl, a allai ein helpu ni i ddatblygu SoNaRRs yn y dyfodol. Cysylltwch â ni ar sonarr@cyfoethnaturiolcymru.gov.uk

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

I gael manylion am Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) cliciwch [yma](#)

Mae swyddfa Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru wedi cynhyrchu adroddiad '[Llesiant yng Nghymru: Cynllunio heddiw ar gyfer gwell yfory](#)' sy'n amlygu'r heriau a'r cyfleoedd ar gyfer y dyfodol, wedi ei yrru gan yr angen i newid y modd yr ydym yn trosglwyddo gwasanaethau

cyhoeddus yng Nghymru'n dilyn cyhoeddi 19 asesiad llesiant gan Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.

Fframwaith Cenedlaethau'r Dyfodol

Mae [Fframwaith Cenedlaethau'r Dyfodol](#) wedi cael ei greu i gefnogi'r sector cyhoeddus ac eraill yng Nghymru i ddarparu prosiectau a seilwaith addas ar gyfer y dyfodol. Bydd defnyddio'r fframwaith hwn o gymorth i ddatblygu prosiectau mewn ffordd integredig a chydweithredol, yn seiliedig ar beth mae pobl ei angen a chan gefnogi llesiant cymunedau heddiw yn ogystal ag yn y tymor hir. Dyma fersiwn cyntaf y fframwaith a byddwn yn parhau i ddatblygu a chreu fersiynau wedi'u diweddarau'n seiliedig ar adborth gan ddefnyddwyr. Os ydych chi wedi darllen neu ddefnyddio'r Fframwaith anfonwch eich adborth atom ni ar contactus@futuregenerations.wales

Cymerwch gip ar wefan y CCD [cynlluniauargyfer y dyfodol](#), [Adroddiad Blynyddol](#), ac adroddiad '[Llesiant yng Nghymru: cynllunio heddiw ar gyfer gwell yfory](#)'.

Cynllun Adfer Natur

I gael rhagor o fanylion yn amlinellu amcanion y Cynllun Adfer Natur ac esboniad o'r rhannau sydd ynddo, ewch i [wefan](#) Llywodraeth Cymru.

Diweddariad y Tasglu Peillwyr

Cyfarfu'r Tasglu Peillwyr ar Fawrth 23ain yn y Drenewydd. Mae'r pwyntiau gweithredu o'r cyfarfod diwethaf ar gael ar [wefan](#) PBC. Mae Cloriannu'r Cynllun Gweithredu ar gyfer Peillwyr yng Nghymru'n cael ei gynnal ar hyn o bryd rhwng Llywodraeth Cymru a'r Tasglu Peillwyr.

I gyfrannu at waith y Grŵp Peillwyr yng Nghymru, ac am ragor o fanylion am weithgareddau'r grŵp, cysylltwch â Bio.Diversity@gov.wales neu ewch i'r [adran peillwyr](#) ar wefan Partneriaeth Bioamrywiaeth Cymru.

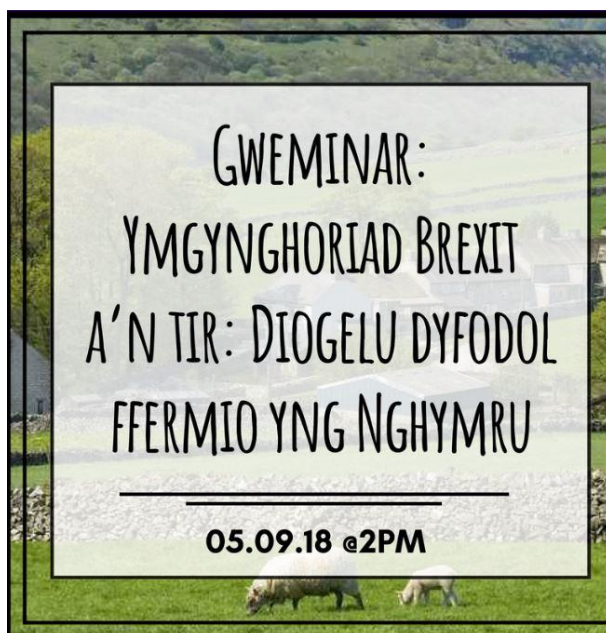
Glanhau Traethau Cymru Gyfan, 14-30 Medi 2018

Mae sbwriel morol yn fygythiad cynyddol i'n hamgylchedd dyfrol ac arfordirol. Mae hyd at 12.7 miliwn o dunelli o blastig yn dod i mewn i orllewinoedd y byd bob blwyddyn, gyda rhai gwyddonwyr yn rhagweld y bydd maint y plastigau yn y cefnforoedd yn pwyso mwy na pysgod erbyn 2050.

I ddangos gweddill y byd bod Cymru'n wynebu'r her o fynd i'r afael â llygredd morol, rydym yn trefnu ymgyrch glanhau newydd uchelgeisiol, [Glanhau Traethau Cymru Gyfan](#) (14-30 Medi). Gan weithio gyda phartneriaid gan gynnwys y Gymdeithas Cadwraeth Forol a'r Ymddiriedolaeth Genedlaethol, rydym yn anelu i lanhau pob traeth cyhoeddus yng Nghymru.

Ac oherwydd nad yw sbwriel morol yn berthnasol i gymunedau arfordirol yn unig - mewn gwirionedd, daw 80% o ffynonellau ar y tir - rydym hefyd yn targedu afonydd a chyrtsiau dŵr eraill.

Byddem wrth ein bodd i gael eich cefnogaeth gyda Glanhau Traethau Cymru Gyfan. [Edrychwch ar ein map yma](#) i weld pa draethau sydd angen eich help a chysylltu â'n tîm Glanhau Traeth Cymru Gyfan am ragor o wybodaeth (events@keepwalestidy.cymru)

Dyddiad: 5 Medi 2018, 2pm

Rydym am wybod eich barn am sut y mae Llywodraeth Cymru yn cynnig parhau i gefnogi rheolwyr tir ar ôl Brexit.

Rydym yn ymgynghori ar y cynigion ar gyfer cynllun pontio dros nifer o flynyddoedd ac yn gofyn am eich barn am:

- Raglen newydd ar gyfer rheoli tir sy'n cynnwys Cynllun Cadernid Economaidd a Chynllun Nwyddau Cyhoeddus
- Sut y dylid llunio'r cynlluniau penodol a fydd yn darparu'r cymorth

Dolen: <https://www.eventbrite.co.uk/e/webinar-brexit-and-our-land-securing-the-future-of-welsh-farming-tickets-48948486240>

Ceredigion Meadows Group Grŵp Dolydd Ceredigion

Wednesday 12th September 2:00 - 5:00 Dydd Mercher 12 Medi

Free workshop: Managing habitats for pollinators
Gweithdy am ddim: Rheoli cynefinoedd i beillwyr

Find out more about managing habitats for pollinators and other invertebrates. You can also try your hand at insect identification and hear about Buglife Cymru's B-Lines project.

Cyfle i ddysgu mwy am reoli cynefinoedd i beillwyr ac infertebratau eraill. Gallwch hefyd roi cynnig ar adnabod pryfed a chlywed am brosiect *B-lines* Buglife.

Denmark Farm Conservation Centre, Betws Bledrws, Ceredigion
Ganolfan Gadwraeth Fferm Denmark, Betws Bledrws, Sir Ceredigion

To book, or to find out more, please visit:
I archebu lle, neu i gael gwybod mwy, ewch at:
www.plantlife.org.uk/events

For queries / am vmholiadau - cvmr@plantlife.org.uk / 02920 376193

Ymddiriedolaethau Natur Cymru 'Towards a Wilder Wales'

Mae Ymddiriedolaethau Natur Cymru wedi lansio adroddiad yn amlinellu eu gweledigaeth ar gyfer dychwelyd bywyd gwyllt i bob cymuned.

Dolen: http://www.wtwales.org/sites/default/files/a_wider_wales_2.pdf

Rhywogaeth y Mis

Mae rhywogaeth y mis yn nodwedd newydd a gyflwynir mewn cydweithrediad â Chanolfannau Cofnodion Amgylcheddol Lleol yng Nghymru. Gallwch gyflwyno cofnodion am rywogaethau i roi sylw iddynt, neu unrhyw rywogaeth arall (dim ots pa mor gyffredin yw hi) i un o'r pedair Canolfan Cofnodion Amgylcheddol Lleol - gyda phob un ar gyfer ardal benodol o Gymru. I weld pa Ganolfan sydd ar gyfer eich lleoliad daearyddol chi, cliciwch [yma](#)

Rhywogaeth y Mis Ionawr a Mai: Turiwr dail Castanwydd y Meirch *Cameraria ohridella*

Darganfuwyd gyntaf yn y DU yn 2002, mae Turiwr Dail Castanwydd y Meirch yn wyfyn micro bychan sy'n cael effaith mawr ar goed castanwydd y meirch. Mae'r lindys yn "cloddio'r" dail, gan achosi i flotiau brown ymddangos wrth iddynt fwyta meinwe'r dail o'r tu mewn. Mae'r oedolion yn wyfynod bach ond golygus sy'n gallu cael eu gweld o amgylch coed ac mewn mannau golau, ond y difrod dail yw'r arwydd mwyaf amlwg fod y rhywogaeth yn bresennol.

Mae'r rhywogaeth yn debygol o gael ei darganfod ledled de Cymru ar goed castanwydd y meirch ond wedi'i than gofnodi yng Nghymru. Gallwch weld y dosbarthiad drwy Gymru [ar Aderyn yma](#).

Mae rhagor o wybodaeth ar y Turiwr dail Castanwydd y Meirch ar gael o'r [Comisiwn Coedwigaeth](#).

Testun wedi'i addasu o ffynhonnell [SewBrec](#)

Llwybrau bwydo Lindys Turiwr dail Castanwydd y Meirch @ [SewBrec](#)

Ffocws ar Arolygon

[Diwrnod Ffwng y DU](#) 6 Hydref

Cynllun Monitro Planhigion Cenedlaethol

Mae'r [Cynllun Monitro Planhigion Cenedlaethol](#) (NPMS) yn gynllun monitro planhigion, seiliedig ar gynefin, sy'n anelu i gasglu data er mwyn darparu arwydd blynyddol o newidiadau i amrywiaeth a helaethrwydd planhigion yn y DU. Caiff y data yma ei gasglu gennych chi, ein gwirfoddolwyr amhrisiadwy. Yna, caiff ei ddadansoddi gan wyddonwyr a bydd yn eu galluogi i gynnal cyfrifiad stoc blynyddol o blanhigion gwyllt y DU, cyn cyflwyno'r canlyniadau i'r llywodraeth.

Gall unrhyw un sydd â diddordeb mewn natur ac sy'n gallu adnabod planhigion, neu sy'n awyddus i ddysgu, gymryd rhan. Fel gwirfoddolwr, dynodir 'llecyn' ar eich cyfer ble byddwch yn cofnodi planhigion sy'n 'rywogaethau dangosol' ar bum plot mewn cynefinoedd lled-naturiol.

Mae 263 sgwâr wedi eu dosbarthu yng Nghymru eisoes, mae 142 yn cael eu hastudio gan adael 54% o sgwariau ar gael i unrhyw un sydd â diddordeb ymuno yn y gwaith y tymor hwn. Cadwch lygad am [ddigwyddiadau hyfforddi NPMS](#) yng Nghymru i weld sut y gallwch gymryd rhan.

Helpa Fawr Blodau Gwyllt Prydain 2018

Hoffech chi allu adnabod eich blodau gwyllt ond ddim yn siŵr ble i ddechrau? Dyma [gynghorion](#) i'ch helpu. Gallwch hefyd gymryd rhan yn yr [awr Blodau Gwyllt](#) sy'n digwydd rhwng 8-9pm bob nos Sul, ble gallwch rannu lluniau o flodau a welwyd yn tyfu'n wyllt ym Mhrydain ac Iwerddon.

Cynllun Monitro Peillwyr y DU (PoMS)

Mae'r [PoMS](#) yn gofyn am gymorth gwirfoddolwyr i gasglu data ar bryfed peillio, er mwyn helpu i hysbysu gwaith cadwraeth. Mae dwy ffordd o gymryd rhan. Un yw cynnal Cyfrifiad Blodau-Pryfed wedi ei amseru am 10 munud. Gall unrhyw un gymryd rhan rhwng mis Ebrill a Medi, mewn unrhyw leoliad ble mae blodau a phryfed, a darperir canllaw arolwg llawn.

Mae angen grŵp llai o wirfoddolwyr i helpu gyda chynnal arolygon systematig ar hapsafleoedd ar draws Cymru, Lloegr a'r Alban. Bydd hyn yn golygu 'mabwysiadu' sgwâr arolwg 1km o faint, cwrdd gydag aelodau o dîm PoMS ar y safle ac ymweld â'r sgwâr dair gwaith wedi hynny'n ystod yr haf i gasglu pryfed gyda maglau padell yn llawn dŵr.

Os hoffech chi wirfoddoli, e-bostiwch poms@ceh.ac.uk ac ymwelwch â'r [wefan](#) am fwy o fanylion, yn cynnwys fideos byr sy'n cyflwyno dau arolwg PoMS.

BeeWalk

BeeWalk yw'r cynllun cofnodi cenedlaethol sy'n cael ei redeg gan y Bumblebee Conservation Trust (BBCT) er mwyn monitro nifer y cacwn ledled y DU. Byddai'r arolwg yn amhosib heb wirfoddolwyr sydd, unwaith y mis rhwng misoedd Mawrth a Hydref, yn cerdded llwybr penodol o'u dewis (yn gyffredinol, ond heb fod yn angenrheidiol, rhyw filltir o hyd) gan adnabod a chyfrif cacwn ac anfon eu cofnodion atom ni.

Mae'r wybodaeth sy'n cael ei chasglu gan wirfoddolwyr BeeWalk yn rhan greiddiol o fonitro sut mae poblogaethau o wenyn yn newid gydag amser, a bydd yn galluogi'r BBCT i ganfod rhybuddion cynnar o ddirywiad y boblogaeth. Bydd yr holl ddata gaiff eu casglu'n cyfrannu at fonitro tymor hir pwysig ar newidiadau mewn poblogaethau o gacwn fel ymateb i newidiadau mewn defnydd tir a newid hinsawdd ac, yn y pen draw, fel sail i sut rydym yn rheoli cefn gwlad.

Am fwy o wybodaeth ac i gofrestru ewch i www.beewalk.org.uk neu anfonwch e-bost i beewalk@bumblebeeconservation.org

Mae gan BBCT amrywiaeth o adnoddau ar ein gwefan i'ch helpu i ddechrau adnabod cacwn <http://bit.ly/1FWqw2r> a hefyd gallwch roi lluniau ar ein gwefan bartner, BeeWatch <http://bit.ly/beewatch> i'ch helpu i adnabod cacwn.

Chwilio Mawr am Wymon!

Mae gwymon yn bwysig. Maen nhw'n ffurfio cynefinoedd, yn creu cysgod ac yn darparu bwyd i amrywiaeth enfawr o organebau morol, a hefyd yn cefnogi meithrinfeydd pysgod a physgodfeydd masnachol. Gallwch helpu MCS drwy [gofrestru](#) ar gyfer eich canllaw Chwilio Mawr am Wymon a byddwch yn cyfrannu at waith ymchwil hanfodol drwy gael hwyl ac archwilio eich traeth creigiog lleol.

Arolygon OPAL

Beth am gymryd rhan yng ngweithgareddau gwanwyn [OPAL](#)? Gellir cynnal Arolwg Aer OPAL ar unrhyw adeg o'r flwyddyn a thrwy gymryd rhan yn [Arolwg Aer OPAL](#) cewch ddysgu am ansawdd yr aer yn eich ardal chi a helpu ein gwyddonwyr i ateb cwestiynau pwysig am effeithiau ansawdd aer ledled y DU. Mae'r canllawiau defnyddiol yn cynnwys llyfr nodiadau maes a thafleuni adnabod cennau a choed. Mae'r adnoddau ar gael yn y [Gymraeg](#) hefyd.

Mae [OPAL Data Explorer](#) wedi'i lansio'n ddiweddar fel eich bod yn gallu gweld y data amgylcheddol sydd wedi'u cyflwyno gan gyfranogwyr OPAL ar gyfer pob un o Arolygon cyfredol OPAL.

Focws ar Ddigwyddiadau

Cynhadledd Partneriaeth Bioamrywiaeth Cymru

19 ac 20 Medi, Amgueddfa Cymru, Caerdydd

[Manylion](#) pellach

Cynhadledd CIEEM Cymru 2018

Adfer Natur: Dulliau ailgyflwyno rhywogaethau a dad-ddofi tir

Dyddiad Dyddiadur: 16 Hydref

Park Inn, Caerdydd

[Manylion](#) pellach

Cynhadledd Cymru Anhysbys 2018

27 Hydref 2018 10am - 3.30pm

Amgueddfa Genedlaethol Cymru, Caerdydd

Bellach yn ei wythfed flwyddyn, mae'r Gynhadledd wedi croesawu mwy na 200 o gynrychiolwyr bob blwyddyn ac wedi cyflwyno sgysiau amrywiol gan gynnwys ffyngau, hanes gwaith ymchwil ar adar, coed hynafol ac ysgyfarnogod. Gallwch lawrlwytho'r rhaglen a dod o hyd i'r manylion archebu ar [wefan](#) Ymddiriedolaeth Bywyd Gwyllt De a Gorllewin Cymru.

[Manylion](#) pellach

Blwyddyn y Môr

Yn 2018 rydyn ni'n dathlu arfordir eithriadol Cymru ac yn gwahodd ymwelwyr i ddarganfod profiadau epig newydd ar hyd ein glannau, gyda digwyddiadau ac atyniadau arbennig drwy gydol y flwyddyn. [Blwyddyn y Môr](#) ydi hi eleni.

[Dyddiadau Calendr Natur 2018](#)

Llun © Sean McHugh

Ymgynghoriadau

Ymgynghoriad - Brexit a'n tir: Diogelu dyfodol ffermio yng Nghymru

Mae Llywodraeth Cymru wedi lansio ymgynghoriad ar Raglen Reoli Tir newydd i gefnogi ffermwyr Cymru ar ôl Brexit, yn lle'r Polisi Amaethyddol Cyffredin (CAP).

Dolen yr ymgynghoriad: https://beta.llyw.cymru/cymorth-i-ffermwyr-cymru-ar-ol-brexit?_ga=2.83734678.1038559786.1531755955-31676511.1491908874

Daw'r ymgynghoriad i ben ar ddydd Mawrth, **30 Hydref**

Biodiversity News

Mae rhifyn 77 o Biodiversity News bellach wedi'i uwchlwytho i wefan y Cyd-bwyllgor Gwarchod Natur, a gellir ei weld [yma](#)

Gellir gweld rhifynnau blaenorol o Newyddion Biodiversity News [yma](#)

Bydd rhifyn yr Hydref o Newyddion Bioamrywiaeth / Biodiversity News allan ganol mis Tachwedd.

Mae croeso arbennig i erthyglau sy'n tynnu sylw at brosiectau o Gymru.

Ceisiwch gadw'r erthygl i ryw 1 i 2 ochr A4 ac atodi lluniau wrth yr e-bost. Gallwch gyflwyno erthyglau i: biodiversitynews@defra.gsi.gov

Swydd Wag

Ecolegydd Gynllunydd – Cyngor Abertawe

Rôl ran-amser (3 diwrnod/wythnos)

Mae'r swydd yn gyfrifol am ddarparu cyngor ecolegol mewn perthynas â cheisiadau cynllunio, apeliadau perthnasol ac ymchwiliadau cyhoeddus; paratoi polisiau ar gyfer y cynllun datblygu; cydlynu data bioamrywiaeth a pharatoi cynlluniau a strategaethau cysylltiedig; a darparu cyngor a gwybodaeth ecolegol arbenigol

Dyddiad cau: 16/09/2018

Dolen: <https://www.abertawe.gov.uk/article/43732/Ecolegydd-Gynllunydd-dyddiad-cau-16092018>

Cyllid

Newyddlen Cyllid

Mae diweddariad Cyllid cyfredol wedi'i lunio gan Gyfoeth Naturiol Cymru ac mae ar gael ar eu [gwefan](#)

Cyllid Cymunedol Tesco a weinyddir gan Groundwork

Mae [grantiau](#) o £5,000, £2,000 a £1,000 ar gael ar gyfer gwella gofod agored sydd o fudd i'r gymuned. Mae'r prosiectau cymwys yn cynnwys gofod fel parciau bychain, tiroedd ysgol, rhandiroedd, cyfleusterau chwaraeon, llwybrau coetir a gerddi cymunedol. I gael rhagor o fanylion ewch i'r [wefan](#).

Cronfa Dreftadaeth y Loteri

Mae CDL Cymru yn cynnig [gweithdai](#) sy'n canolbwyntio ar wahanol raglenni cyllido felly bydd rhaid i chi benderfynu pa un sydd fwyaf perthnasol i chi. Does dim rhaid bod â phrosiect i fynychu - dewch draw i gael mwy o wybodaeth. Mae'r [Gweithdai Cefnogaeth Ariannol](#) yn gyfle gwych i chi gael gwybod am ein cyllid, dysgu am ein canlyniadau, cael cyngor ar sut i wneud cais da a rhwydweithio gyda sefydliadau eraill o'ch ardal. Hefyd cechw gyfle i gyfarfod tîm datblygu CDL Cymru.

Cyllid Dŵr Cymru Cynllun Cyllido'r Cyfarwyddyd Fframwaith Dŵr

Mae'r cynllun yn darparu cyfraniadau ariannol i grwpiau i ymgymryd â phrosiectau sy'n gallu dangos y byddant yn sicrhau gwelliannau i ddyfroedd mewndirol, daear neu arfordirol. Yn eu tro mae'r prosiectau'n helpu i roi amcanion Cyfarwyddyd Fframwaith Dŵr yr Undeb Ewropeaidd ar waith yn ardal weithredol Dŵr Cymru gyda'r nod o wella ansawdd dŵr.

Mae'r cynllun yn darparu cyfraniadau ariannol i grwpiau i ymgymryd â phrosiectau sy'n gallu dangos y byddant yn sicrhau gwelliannau i ddyfroedd mewndirol, daear neu arfordirol. Yn eu tro mae'r prosiectau'n helpu i roi amcanion Cyfarwyddyd Fframwaith Dŵr

yr Undeb Ewropeaidd ar waith yn ardal weithredol Dŵr Cymru gyda'r nod o wella ansawdd dŵr.

Rhaid i ymgeiswyr wneud y canlynol:

- disgrifio sut mae eu cynnig yn berthnasol i weithrediadau neu asedau Dŵr Cymru;
- efallai bod cyswllt uniongyrchol rhyngddynt a lleihau effeithiau'r gweithredu ar asedau neu ryddhau;
- neu'n cynnwys gwaith 'i fyny afon' neu waith arall a allai ysgafnu'r baich neu'r risg o orfod gwneud gwelliannau yn asedau Dŵr Cymru.

Cynllun Cyllido Rhywogaethau Estron Ymledol

Nod y gronfa hon yw atal twf ac ymlediad rhywogaethau estron ymledol sy'n bygwth planhigion ac anifeiliaid brodorol. Bydd cyfanswm o £60,000 ar gael ar gyfer prosiectau a fydd yn galluogi'r cwmni i gefnogi grwpiau lleol i weithredu i atal, lleihau, dileu neu reoli'r risg o rywogaethau estron.

I gael rhagor o wybodaeth am y ddwy gronfa ewch i'r [ddolen](#) ganlynol.

Llun © Sean McHugh